

ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผล ต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา*

LEADERSHIP AND PEOPLE'S PARTICIPATION AFFECTING THE LOCAL DEVELOPMENT IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ธีระชัย เทพนอก

Thirachai Thepnok

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

E-mail: tc.terachai1963@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 2) วิเคราะห์ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เป็นวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 20 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีบารมี ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ด้านการเสริมสร้างอำนาจ และด้านการมีสัญลักษณ์ ตามลำดับ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ 2) ภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

* Received April 13, 2022; Revised May 27, 2022; Accepted June 18, 2022

.05 3) ผลจากการวิจัยนำปัจจัยที่ส่งผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the leadership level of people's participation and local development in Nakhon Ratchasima Province, 2) to study the leadership and people's participation affecting the local development in Nakhon Ratchasima Province, and 3) to study the guidelines for promoting people's participation and local development in Nakhon Ratchasima Province. This was the quantitative and qualitative research. The target population was the people aged 18 years and over, domiciled in Muang District, Nakhon Ratchasima Province; the sample group was the 400 people. The research instruments were the questionnaire and the in-depth interview form. The interviewees consisted of 20 people. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way Analysis of Variance, and multiple regression analysis. The research findings were: 1) the leadership affecting the local development in Nakhon Ratchasima Province found the overall was at high level, the descending mean were the having vision aspect, the having prestige aspect, the stimulating the use of intelligence aspect, the sincere honesty aspect, the empowerment aspect, and the having symbolic aspect, respectively; the people's participation affecting the local development in Nakhon Ratchasima Province found the overall was at high level, the descending mean were the decision participation aspect, the operational participation aspect, the assessment participation aspect, and the benefit participation aspect, respectively; 2) the leadership in the having vision aspect and the sincere honesty aspect, and the people's participation in the decision participation aspect affected the local development in Nakhon Ratchasima province at statistics significance level .05; 3) the research findings found the factors that resulted in the guidelines for the local development in Nakhon Ratchasima Province.

Keywords: Leadership, People's Participation, Local Development

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน (คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ, 2545) และ ปัทมา สุปก่าป้ง ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในรายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมนั้น (ปัทมา สุปก่าป้ง, 2554)

หลักการกระจายอำนาจการปกครอง คือการที่รัฐมอบอำนาจในการปกครองบางส่วนให้หน่วยงานอื่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร โดยหน่วยการปกครองอื่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นต้องไม่อยู่ภายใต้การ “ควบคุมบังคับบัญชา” ของราชการส่วนกลาง แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล “ของราชการส่วนกลาง” แทน โดยราชการส่วนกลางกำกับดูแลไม่ให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นกระทำการเกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนด การกระจายอำนาจมีหลักสำคัญ คือ 1) มีหน่วยงานการปกครองเป็นนิติบุคคลแยกออกจากหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง 2) มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น เข้าไปทำหน้าที่บริหารงานซึ่งถือว่าเป็นหลักสำคัญของหลักการกระจายอำนาจ จนอาจกล่าวได้ว่า “ถ้าไม่มีการเลือกตั้ง ก็ไม่ถือว่ามีกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง” และ 3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีความเป็นอิสระในการทำงานราชการบริหารส่วนกลางทำหน้าที่กำกับดูแลให้การทำงานของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น (มานิตย์ จุมปา, 2551)

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุ และแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา/ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ที่กล่าวถึงข้างต้นได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท มีสาระสำคัญดังนี้ 1) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นและปัญหา/ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำ ให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง 2) แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยแผนพัฒนาสามปีจะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จะมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณประจำปี ลักษณะของแผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปียังเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/ กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบและผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน

การวางแผนการพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนการพัฒนาเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นข้อเด่น ข้อดี โอกาสและข้อจำกัดของท้องถิ่นในการพัฒนาอย่างมีเป้าหมาย มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม สามารถกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและลงมือทำงานร่วมกันได้ สามารถวางแผนจัดการกับทรัพยากรหรือทุนในท้องถิ่นทั้งทุนบุคคลและทุนสังคมที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถรับผลประโยชน์ร่วมกันได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี เอื้ออาทรต่อกัน ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่ดีให้กับท้องถิ่น และท้ายที่สุดสามารถหาภาคีแนวร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (กรมการพัฒนาชุมชน, 2553)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา มีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ จำนวนประชากรรองจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งท้องถิ่นได้มีการจัดทำแผนพัฒนา เช่น แผนพัฒนาสามปี เป็นต้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาสามปี การแต่งตั้งผู้แทนประชาคมร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนา และกำหนดประเด็นหลักของการพัฒนาว่าต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของประชาคมและชุมชน เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง แต่ประชาชนส่วนใหญ่ ยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลกระทบต่อการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ เป็นผลให้การดำเนินงานต่างๆ นั้น ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพียงใด มีความคิดเห็นอย่างไรกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (mixed method research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง ตำบลโพธิ์กลาง ตำบลหนองจะบก ตำบลโคกสูง ตำบลมะเร็ง ตำบลหนองระเวียง ตำบลปรุใหญ่ ตำบลหมื่นไวย ตำบลพลกรัง ตำบลหนองไผ่ล้อม ตำบลหัวทะเล ตำบลบ้านเกาะ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลพุดชา ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลจอหอ ตำบลโคกกรวด ตำบลไชยมงคล ตำบลหนองบัวศาลา ตำบลสุรนารี ตำบลสีมัม ตำบลตลาด ตำบลพะเนา ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบลหนองไข่น้ำ จำนวน 466,848 คน (ที่มา: สถิติประชากร พ.ศ.2562 กรมการปกครอง กรมทรวงมหาดไทย)

กลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย เป็นผู้นำท้องถิ่น จำนวน 5 คน ประชาชน จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีบารมี 3) การมีสัญลักษณ์ 4) การเสริมสร้างอำนาจ 5) การกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา 6) ความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา 2) ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ 4) ด้านเสริมสร้างความมั่นคง

แบบสอบถามเป็นมาตราส่วน (rating scale) จะเป็นข้อความที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีบารมี 3) การมีสัญลักษณ์ 4) การเสริมสร้างอำนาจ 5) การกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา 6) ความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา 2) ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ 4) ด้านเสริมสร้างความมั่นคง

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยเชิงปริมาณ

เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่าข้อมูลที่ได้จากการออกแบบเครื่องมือในการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการหลังจากได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามขึ้นมา โดยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบว่า เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนั้นแบบสอบถามจะสามารถวัดในส่วนของเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกระบวนการตรวจสอบนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ดำเนินการตรวจสอบโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (item-objective congruence index) เป็นรายบุคคลว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับแก้ จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้แบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีข้อคำถามกับจุดประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

2. การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ หลังจากก็นำแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 ชุด

3. ดำเนินการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1970) โดยเลือกข้อที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.85 ขึ้นไป ถือว่าเพียงพอสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัด

4. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเชิงปริมาณ ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1970) ให้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .90

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลทางทฤษฎี และแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดได้อย่างถูกต้อง

2. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative research) จากแบบสอบถามที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามหลักการ

เชิงเนื้อหาและเหตุผลทางวิชาการ โดยทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงของกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตนำเทปบันทึกเสียง มาช่วยในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และแจกแจงตามประเด็นต่าง ๆ จากนั้นมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยให้แบบสัมภาษณ์ มีโครงสร้างปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นการสนทนอย่างมีจุดมุ่งหมายตามหัวข้อแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 20 คน จากนั้นผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูลแบบสร้างสรุปเป็นข้อความบรรยายที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม

ภาวะผู้นำส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.95	0.49	มาก	1
2. ด้านการมีปารมี	3.72	0.45	มาก	2
3. ด้านการมีสัญลักษณ์	3.37	0.44	ปานกลาง	6
4. ด้านการเสริมสร้างอำนาจ	3.45	0.43	มาก	5
5. ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา	3.67	0.46	มาก	3
6. ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงใจ	3.55	0.45	มาก	4
รวม	3.62	0.18	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และ ระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.49) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีปารมี ($\bar{X} = 3.75$, S.D. =

0.45) ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.46) ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.45) ด้านการเสริมสร้างอำนาจ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีสัญลักษณ์ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม

ภาวะผู้นำการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.77	0.45	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.65	0.45	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.36	0.45	ปานกลาง	4
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.50	0.44	มาก	3
รวม	3.57	0.22	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และ ระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.45) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.45) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.45)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม

การพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา	3.90	0.41	มาก	1
2. ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่	3.63	0.45	มาก	3
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	3.54	0.42	มาก	4
4. ด้านเสริมสร้างความมั่นคง	3.73	0.43	มาก	2
รวม	3.70	0.26	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา ($\bar{X} = 3.90$, S.D.

= 0.41) รองลงมา ได้แก่ ด้านเสริมสร้างความมั่นคง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.43) ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.42)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน แบบขั้นตอน (multiple linear regression analysis- enter) ระหว่างภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีบารมี ด้านการมีสัญลักษณ์ ด้านการเสริมสร้างอำนาจ ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.171	.249		12.740	.000
ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1)	.096	.026	.185	3.699	.000*
ด้านการมีบารมี (X_2)	.001	.028	.002	.038	.970
ด้านการมีสัญลักษณ์ (X_3)	.038	.029	.066	1.308	.192
ด้านการเสริมสร้างอำนาจ (X_4)	.001	.029	.002	.039	.969
ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา (X_5)	.002	.027	.005	.091	.927
ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง (X_6)	.080	.028	.142	2.891	.004*

R = 0.257 , R Square = 0.066, Adjuster R Square = .052
Std. Error of the Estimate = 0.24827 F = 4.619, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าผลลัพธ์ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05) แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว (ภาวะผู้นำ) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (Y) พบว่าคะแนนมาตรฐานของภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง (X_6) มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (Y) (Bata) มีค่าเท่ากับ .185, และ.142 โดยภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (Y) สูงสุดส่วนด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง (X_6) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ต่ำสุด ภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาวะผู้นำ ด้านการมีบารมี (X_2) ด้านการมีสัญลักษณ์ (X_3) ด้านการเสริมสร้างอำนาจ (X_4) และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา (X_5) โดยภาวะผู้นำ ทั้ง 4 ด้าน ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สามารถพยากรณ์การพัฒนาท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา (Y)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน แบบขั้นตอน (multiple linear regression analysis- enter) ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.392	.206		16.496	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X ₇)	.128	.028	.227	4.584	.000*
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X ₈)	.004	.028	.008	.154	.878
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X ₉)	.017	.028	.029	.599	.550
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X ₁₀)	.029	.029	.051	1.031	.303

R = 0.238 , R Square = 0.057, Adjuster R Square = .047
Std. Error of the Estimate = 0.24885 F = 5.940, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าผลลัพธ์ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05) แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว (การมีส่วนร่วมของประชาชน) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (Y) พบว่า คะแนนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₇) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา(Y) (Beta) มีค่าเท่ากับ .227 การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X₈) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X₉) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X₁₀) ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 3. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยลดความเข้าใจผิดแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้ง หรือการเข้าใจผิดซึ่งสามารถส่งผลเสียต่อระยะเวลาการปฏิบัติงาน ทำให้กระทบต่องบประมาณการดำเนินงานได้

ด้านการมีบารมี พบว่า การเป็นผู้นำท้องถิ่นนั้นจะต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้นับถือมีความเชื่อมั่นและนับถือ อันนำไปสู่ระดับของการเชื่อฟัง หรือคล้อยตามคำพูดของผู้นำนั่นเอง

ด้านการมีสัญลักษณ์ พบว่า การปฏิบัติงานอย่างมีแบบแผนการพัฒนาที่ดีจะช่วยให้ประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงแนวทางการดำเนินงานว่าจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างไร

ด้านการเสริมสร้างอำนาจ พบว่า ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของงานเองจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือต่อตัวผู้นำ รวมไปถึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อการตัดสินใจของผู้นำ การกำหนดทิศทางการพัฒนาของผู้นำ

ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา พบว่า ผู้นำมักจะสร้างสถานการณ์ หรือโอกาสให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น ผ่านการใช้คำถามปลายเปิดกับประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม ฯลฯ

ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงใจ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในองค์กร ทำให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรมีวัฒนธรรมการทำงานที่ดี มีมารยาทต่อประชาชน ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเป็นมิตร และมีการสื่อสารอย่างจริงใจ ทำให้กระบวนการทำงานมีความผิดพลาดน้อยเนื่องจากกระบวนการทำงานมีความโปร่งใส

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้แนวทางการบริหารสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเกิดความคุ้มค่าต่อการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการสื่อสาร การร่วมเสนอแนะข้อมูลความเท็จจริงในชุมชนเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมทำให้กระบวนการทำงานเอื้อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และเป็นการสร้างโอกาสการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการมีส่วนร่วมการประเมินผลการทำงาน เนื่องจากเป็นการร่วมตรวจสอบการทำงานและการบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานครั้งถัดไปในอนาคต

ส่วนที่ 3 การพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกิดการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีรายได้สูงขึ้นในการใช้จ่าย

ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ พบว่า การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความทุกข์ ความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว มีการบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ตลอดจนผู้นำชุมชนมีความจริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ และติดตามข่าวสารความคืบหน้าของการดำเนินงานเสมอ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ในการรักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แสดงพฤติกรรมที่สร้างความเสียหายทางสังคมแก่ชุมชนได้ เช่น การทิ้งขยะอย่างถูกต้อง การให้ความร่วมมือในการดูแลความสะอาดของพื้นที่สาธารณะ

ด้านเสริมสร้างความมั่นคง พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตประชาชนได้อย่างรวดเร็วเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในความเป็นอยู่ที่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมการรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น และการเปิดเผยข้อมูลการทำงานโดยโปร่งใสและทั่วถึง

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และ ระดับปานกลาง 1 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีบาร์มี ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ด้านการเสริมสร้างอำนาจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีสัญลักษณ์ ดังการศึกษาเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบความสำเร็จ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ประสบความสำเร็จ ในทุก ๆ ด้าน โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลและคนในชุมชนทุกคน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

ความหลากหลายของช่องทางในการสื่อสารในชุมชนการติดต่อสื่อสารในชุมชน การติดต่อสื่อสารในชุมชนของผู้บริหารส่วนตำบลที่ต้องสื่อสารกับกลุ่มทางสังคมและกลุ่มเศรษฐกิจหลักสูตรเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์การและรายบุคคล การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและการมีส่วนร่วมของประชาชน การวิเคราะห์ตนเอง การเปลี่ยนกระบวนทัศน์และทัศนคติเชิงบวกในการทำงานและบริหาร ทักษะความเป็นผู้นำ ผลการประเมินหลักสูตรจากการทดลองใช้อยู่ในระดับเหมาะสมมากและปานกลาง (ทวีศิลป์ กุลนาคดล, 2553)

1.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามที่ ธนิศร ยืนยง ได้ศึกษาเรื่อง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก (ธนิศร ยืนยง, 2561)

1.3 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา รองลงมา ได้แก่ ด้านเสริมสร้างความมั่นคง ด้านพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก พบว่า การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อมีการพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนา ท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพให้สังคมมีความสงบสุข อยู่ในระดับมาก ด้านส่งเสริมการ บริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวม อยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาเส้นทาง ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้า บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ (ธนิศร ยืนยง, 2561)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด

นครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนด้านอื่นไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ตามการศึกษาพบว่า พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (วิชญ์ หยกจินดา, 2557)

3. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า 3.1) ประเด็นภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยลดความเข้าใจผิดแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้ง หรือการเข้าใจผิดซึ่งสามารถส่งผลเสียต่อระยะเวลาการปฏิบัติงาน ทำให้กระทบต่องบประมาณการดำเนินงานได้ ทั้งการปฏิบัติงานอย่างมีแบบแผนการพัฒนาที่ดีจะช่วยให้ประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงแนวทางการดำเนินงานว่าจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน 3.2) ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้แนวทางการบริหารสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเกิดความคุ้มค่าต่อการดำเนินงาน และประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการสื่อสาร การร่วมเสนอแนะข้อมูลความเท็จจริงในชุมชนเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น 3.3) ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีรายได้สูงขึ้นในการใช้จ่าย แก้ไขปัญหาความทุกข์ ความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว มีการบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ตลอดจนผู้นำชุมชนมีความจริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ และติดตามข่าวสารความคืบหน้าของการดำเนินงานเสมอ ซึ่ง วุฒิพงษ์ มีบุญ ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาง อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลวังยางควรหามาตรการและจัดสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยให้ยั่งยืน ควรมีการจัดงบประมาณและบุคลากรในการดูแลซ่อมแซมประปาเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้น้ำประปา ควรส่งเสริมการอมให้แก่วัฒนชนทุกหมู่บ้าน ควรส่งเสริมกระตุ้นให้ประชาชนชุมชนสนใจการดูแลสุขภาพสภาพการออกกำลังกาย ควรติดตามผลจากการสนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มอาชีพและส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างจริงจัง และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น (วุฒิพงษ์ มีบุญ, 2554)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษา ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ใน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) ภาวะผู้นำการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนาท้องถิ่น และการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาวะผู้นำ ด้านการมีบาร์มี ด้าน การมีสัญลักษณ์ ด้านการเสริมสร้างอำนาจ และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา โดยภาวะผู้นำ ทั้ง 4 ด้าน ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้ง 3 ด้าน ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด นครราชสีมา การที่ผู้นำวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยลดความเข้าใจผิดแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ลด ปัญหาความขัดแย้ง การปฏิบัติงานอย่างมีแบบแผนการพัฒนาที่ดีจะช่วยให้ประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมได้ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อเกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้แนวทางการบริหารสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนให้ความ ร่วมมือเป็นอย่างดีในการมีส่วนร่วมการประเมินผลการทำงาน และการพัฒนาท้องถิ่น ใน จังหวัดนครราชสีมา เกิดการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างเสมอภาค การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความทุกข์ ความเดือดร้อนของ ประชาชนในท้องถิ่นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการให้ ความร่วมมือในการดูแลความสะอาดของพื้นที่สาธารณะเป็นอย่างดี การศึกษาค้นคว้านี้ มี ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานควรมีการนำข้อเสนอแนะที่ได้จาก ประชาชนไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการ พัฒนาท้องถิ่น 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ให้มากขึ้นเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยให้มีความ เหมาะสมกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน. (2553). องค์ความรู้ : การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (สำหรับเจ้าหน้าที่). กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน.

- คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 : ปัญหาอุปสรรคและทางออก. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวีศิลป์ กุลนภาดล. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 5(2), 119-135.
- ปัทมา สุกำปิง. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- มานิตย์ จุมปา. (2551). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วุฒิพงษ์ มีบุญ. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครพนม. มหาสารคาม: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper and Row.